

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Synopsis Magnalium Divi Josephi

Ignatius <a Sancto Francisco>

Leodii, 1684

Cap. 16. Cur Deus hoc ab illis Matrimonium iniri voluerit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38500

dò benè obtineri posset non apparet: Quomodo enim potuissent convocari qui erant ex Tribu David & cognatione Virginis?

CAPUT XVI.

Cur Deus hoc ab illis Matrimonium iniri voluerit?

- I. **D**ivus noster Damascenus lib. 4. de Fide orthodoxâ cap. 15. ait: *Hâc desponsatione id agebatur, ut & Virgini Custos praestito esset, & ei qui virgines observabat impostura fieret.* Divus Ambrosius lib. 2. in Lucam. *Benè desponsata, inquit, sed Virgo, quia Ecclesia est typus, quæ est immaculata, sed nupta concepit nos Virgo de Spiritu, parit nos Virgo sine gemitu: & ideo fortasse Sancta Maria alii nupta, ab altero repleta, quia & singule Ecclesie Spiritu quidem replentur & gratiâ, junguntur tamen ad temporalis speciem Sacerdoti.*
- II. Sed cum à Deo decretum esset, ut Beata Virgo, non de Viro, sed de Spiritu Sancto Filium Dei conciperet, & de facto ita concepisse omninò hominibus persuadendum foret, cur Deus voluit illud matrimonium ex quo perversi anam & pretextum accepturi erant contra sentiendi?
- III. Albertus Magnus super *Missus est* c. 38. non unam hujus rei assignat rationem. *Desponsatio Deiparæ, inquit, & Iosephi utilis fuit ad multa. Primo, ut matrimonium bonum ostenderetur. Secundo, ut Domina bonorum omnium, nullo bono privaretur. Tertio, ut hostis tollatur. Quarto, ut testis castitatis adsit. Quinto, ut origo Domine per conjugem suum describeretur. Sexto, ut ab infamia servetur. Septimo, ut pœna carveatur. Octavo, ut à Christo tollatur persecutio. Nono, ut Filius Dei comprobetur scilicet ex testimonio Iosephi, cui dixit Angelus, quod enim in eâ natum est de Spiritu Sancto est. Decimo, ut Domino servietur. Undecimo, ut spirituale Matrimonium significetur. Duodecimo, ut Parentes spirituales ostendantur. Decimo tertio, ut humilitas Virginitati jungatur. Decimo quarto, ut occasio injuriæ de famâ virginibus tollatur. Decimo quinto, ut hu-*

militas & charitas Filii Dei ostendatur, qui potius voluit filius Fabri reputari, quàm infamari Matrem. Decimo sexto, ut Matris dignitas humilitati societur, ut quanto major sit, humiliet se in omnibus, ut sit Mater Dei & uxor Fabri. Hæc Albertus Magnus, quibus similia multi Sancti Patres.

Sed ea omnia clarius & distinctius ad tria capita reducit Angelicus Doctor, 3. part. quæst. 29. art. 1. in corp. ubi docet ex tribus capitibus conveniens fuisse hoc Divæ Deiparæ matrimonium: quibus quartum addo: primò conveniens fuit propter Christum: Secundò propter Matrem: Tertio propter nos. Quartò denique (hoc membrum addo) propter Divum Iosephum, quæ omnia per totidem Sectiones prosequemur.

SECTIO PRIMA.

Causa seu Convenientia hujus Matrimonii ex parte Christi Domini.

Convenientia hujus matrimonii ex parte Christi multiplici probatur ex capite primo, inquit Divus Thomas citatus, *ne ab infidelibus tanquam illegitimè natus abjiceretur.* Undè Divus Ambrosius lib. 2. in Luc. cap. 1. inter medium & finem. *Quid Iudæis, quid Herodi possent adscribi, si natum ex adulterio viderentur persecuti?* Si enim non fuisset Mater ejus desponsata quando de ea natus est & conceptus (quod Scribæ & Pharisei ejus æmuli quacumque tandem viâ detexissent) non exiguum potuisset exinde oriri incommodum, & quidem non sine aliquo colore. Si enim leviora in eo calumniabantur & objiciebant, ut Messiam esse negarent: nunquam certè hoc tam grave, & in speciem apparens prætermisissent, cum luce clarius esset Messiam non posse ex illicito prodire concubitu.

Secundò, ut consuetudo ejus genealogia per virum describeretur, inquit Divus Thomas. Undè dicit Ambrosius lib. 3. in Lucam non procul à principio. *Qui in seculum venit, saculi debuit*

debut more describi: viri autem persona quaritur qui in Senatu & reliquis curiis civitatum, generis asserit dignitatem. Non sufficiebat ad hoc ut Christus à Judæis abjici non posset, quod non appareret illegitimus, sed præterea necessarium fuit quod filius Abrahæ & Davidis probaretur ex quibus descensurum Prophetiæ prædixerant: Quare plurimum intererat ut in promptu haberetur ejus Genealogia quæ Judæis tanquam avitæ suæ nobilitatis tessera ostenderetur, ne prætextum habere viderentur, si cum idcirco repudiarent quod non è Regia Davidis stirpe descenderet: Non erat autem consuetudo apud Judæos ut nec multum apud alias nationes generationum series texere per mulieres, ut observarunt Sancti Patres & Interpretes.

VII. Tertio, ut partus ejus celaretur diabolo, qui deceptus est per hoc conjugium, dum eum putat, non de Virgine, sed de uxore esse generatum, inquit S. Martyr Ignatius apud D. Hieronymum in cap. 1. Matth. quem sequuntur Origenes homil. 6. in Luc. D. Gregorius Taumaturgus serm. 3. de Annunc. D. Basilii homil. de Christi generatione D. Hieron., citatus Divus Ambrosius lib. 2. in Luc. Divus Chrysof. Orat. de Annunciat. Noster Imperfectus in Matth. cap. 4. ad illa verba: *Et cum jejunasset 40. diebus & 40. noctibus postea esurivit*, Divus Damascenus lib. 4. de fid. Orthod. cap. 15. Theophylactus in cap. 1. Matthæi, D. Bernardus homil. 3. super missus est & homil. 4. in vigiliâ nativitatibus Rupertus Abbas de victoriâ Verbi lib. 11. cap. 19. S. Thomas citatus & communiter Theologi & Interpretes. Nam si per matrimonium diabolo & affectibus ejus non fuisset occultatum Incarnationis Mysterium, sed clarè scivissent non de uxore sed de Virgine esse generatum, utique cognovissent esse plurimam hominem, & ideo mortem Christi, ex qua salus nostra, non promovissent, sed potius impedivissent. Hinc Apostolus 1. Corinth. cap. 2. *Loquimur Dei sapientiam in mysterio, quæ abscondita est quam prædestinavit Deus ante sæculum in gloriam nostram, quam nemo Principum hujus sæculi cognovit: si*

enim cognovissent, nunquam Dominum gloria crucifixissent.

Hanc rationem præ cæteris cruditer VIII. prosequitur noster Joannes Sylvanus Jerosolymitanus Patriarcha XLIV. vulgò Imperfectus in Matthæum loco mox citato num. superiore explicans Christi tentationem, cujus verba hîc admetior: *Multis modis, inquit, diabolus audierat quia Christus natus est in mundo, vel Angelis prædicantibus ad Pastores, vel Pastoribus referentibus ad Mariam, vel Magis quærentibus in Jerusalem adorare cujus viderant stellam, vel Ioanne ostendente Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi: sed faciebat cum incertum natura ejus carnalis: Dicebat enim apud se. Hic non potest esse Filius Dei qui de muliere & de viro natus est: nam & ideo de desponsatâ & de domi habita natus est, ut partus virginis diabolo celaretur. Si autem de simplice virgine natus fuisset, facile poterat cognoscere diabolus, quia Filius est Dei. Cogitaret enim apud se, Maria fornicata non est, si enim fornicata fuisset, ego sine dubio scirem, quia omnis fornicatio me ministrante, committitur: sine dubio ergo iste Filius Dei est: nec enim potest fieri ut de muliere homo sine viro nascatur: Ideo desponsata intra vit in domum Ioseph, ut cum maritalis conceptio asseratur, unigeniti Dei nativitas non cognoscatur.*

Prosequitur Imperfectus dæmonis hallucinationem: *Hic est, inquit, Rex glorie, qui pannis involutus, nec locum in diversorio potuit invenire, sed in præsepio positus est? Hic est Creator rerum qui creavit & per singulos ætatis gradus ascendit? Hic est ille sanctus, qui cum peccatoribus ut peccator est baptizatus? Quid ergo: ipse eum tentabo: & si quidem invenero eum hominem sicut pato, dominabor illius sicut omnium hominum: si autem invenero eum sicut audio filium Dei postmodum recedam ab eo, nec congregiar contra eum, quoniam qui vadit contra fortio- IX. rem, occasionem illi victoriæ providet, si autem subduxerit se, evacuat virtutem ipsius.*

Hanc tamen rationem licet probatissimam non probant Scotus in 3. dist. 30. quæst. 2. nec Tostatus Episcopus Abulensis quæst. 31. in cap. 1. Matth. Cùm enim diabolus omnia quæ corporaliter

raliter fiant perspicacitate sui intellectus naturaliter penetret ac pervadat; potuit primò advertere hos sanctos conjuges nunquam coivisse: Secundò, etsi ad hoc non advertisset, poterat videre virginalia claustra & facillè illa à corruptis discernere: Tandem potuit etiam eadem perspicacitate suâ agnoscere nullum in eâ esse semen virile.

XI. Sed hoc argumentum prævidit & prævenit Doctor Angelicus loco citato, ibique ad tertium illud sic solvit: dicendū quod sicut Augustinus dicit lib. 3. de Trinit. diabolus multa potest virtute suæ naturæ, à quibus tamen prohibetur virtute divinâ: quare diabolus prohibitum fuisse divinitus, ne id adverteret in Deiparâ, quod aliâ virtute naturæ & sui intellectus perspicacitate cognoscere potuisset.

XII. Quamvis hæc responsio plenissimè objectioni satisfaciat, urgebit tamen aliquis potuisse quoque demonem impediri ne virginitatem Deiparæ exploraret, etsi sine conjugio Filium Dei pareret. Respondeo primò, hoc argumento nihil effici, potuit enim etiam alio modo Christi legitimitati provideri, alio modo carnem sumere, alio modo filius Davidis comprobari, ab Herode liberari, &c. sed placuit Deo hoc & non isto modo hoc & ista omnia præstare. Respondeo secundò, isto modo non tantum id obtinebatur, sed & alia quæ hîc allegavimus, & deinceps allegabimus, non verò hoc modo. Respondeo tertio, hoc modo non adeò congruè & connaturaliter fuisset dæmon impeditus: & si impeditus fuisset non tamen positive ut fuit in nostro casu, dum putavit esse filium Iosephi, ex quo Ioseph erat matri ejus conjunctus quando fuit ex eâ conceptus.

XIII. Urgebis iterum sicut nunc existimavit dæmon Matrem Christi concepisse ex Divo Iosepho, ita tunc ex alieno viro concepisse putasset, ac sic æquè hoc modo deceptus fuisset ac nostro. Respondet optimè P. Suarez in 3. part. ad quæst. 29. non videtur Scotus piissimam SS. Patrum mentem assecutus: Tantam enim illi habuerunt de Virginitate puritate & virtute opinionem, tam

sublimem idæam (quod te Lector velim benè observare) ut non crediderint ipsam etiam apud ipsum dæmonem in sinistram suspicionem venire potuisse: unde si non potuisset existimare ut nunc illam concepisse de marito, quia in hâc hypothesi non fuisset nupta, potius consensisset admittere sine viri operâ concepisse quam ex concubitu vitioso: diuturnâ quippe experienciâ & observatione probè cognoscebat Virginitatem & sanctitatem: Expertus enim erat nunquam se potuisse vel minimum in eâ motum pravum excitare, cum tamen aliâ non ignoret nullam ferè fornicationem fieri, nisi se authore & incentore. Et ideò omnibus pensatis, nullo modo posset adduci ut sentiret Beatam Virginem turpiter concepisse. Ergo ut commodius & aptius mysterium Incarnationis dæmoni occultaretur, ipseque facilius à curiosâ observatione & inquisitione averteretur, aptissimum medium fuit ut Virgo paritura prius Divo Iosepho desponsaretur.

Fuit ergo Conjugium hoc maximi mysterii, idest Incarnationis Verbi Divini, velut integumentum, ut proinde non incongruè dixerim, quod quem admodum olim Exodi cap. 26. ante Sancta Sanctorum velum ex hyacintho, purpurâ, coccoque bis tincto & bysso retorta, opere plumario, & pulchra varietate contextum Deus jussit oppandi, ita ante Sanctissima illa Dominicæ Incarnationis Mysteria Sacrum ex Mariâ & Iosepho Conjugium omnium virtutum varietate ornatum veluti velum voluit obtendi.

Videtur hîc elusus diabolus, inquit Justinus Miechoviensis super Litanias Lauretanis disc. 107. ut olim Saul quando occultè unctus fuit David in Regem à Samuele: Præceperat Samueli Deus: *Imple cornu tuum oleo & veni, ut mittam te ad isai Bethleemitem. providi enim in filiis ejus mihi Regem. Tunc Samuel, quomodo vadam? audiet enim Saul & interficiet me. Et ait Dominus, vitulum de armento tolles in manu tuâ, & dices ad immolandum Domino veni.* 1. Regum cap. 17. vers. 2. Hâc arte delusus fuit Saul, ne cognosceret sibi auferri

aufferri regnum & tradi Davidi. Ad eundem planè modum cùm Christus in utero Virginis ungendus esset à Spiritu Sancto Oleo lætitiæ præ participibus suis. Psalm. 44. ne diabolus hoc resciret, objectum est oculis ejus Virginis & Iosephi matrimonium, ut non adverteret Sacramentum.

XVI. Quartò, ut haberet à quo nutrire-
tur, idest certò, ex officio & obligatio-
ne, & ab eo quantum egere voluit (vo-
luit porrò quantum alii) curaretur.
Ioseph autem per desponsationem cum
Mariâ Matre ejus antequam ipse in eâ
conciiperetur, strictissimè tenebatur
cum alere & curare quantum egebat,
tanquam qui hoc modo erat verè Pater
ejus. Et per hoc etiam Christus, ut ita
loquar debitor Divi Iosephi constitui
voluit: Ex quo quanta ejus dignitas?
quanta excellentia? quanta merita? fu-
sius patebit ex iis quæ postea dicemus?

Quintò denique & ultimò, ut sub eo
XVII. sibi hoc modo obstricto securus esset à
malevolis, securè deportaretur in Æ-
gyptum, & liberaretur ab impiissimo
Herode qui quæsiturus erat puerum ad
perdendum cum, à perfidis Judæis,
qui ut impio Regi placerent, quære-
bant animam pueri. Ad rem D. Chry-
sologus serm. 146. circa med. *Quid est,*
inquit, quod ad Sponsam & non ad libe-
ram cælestis innocentia destinatur arca-
num. Et post multas rationes hanc in-
ter alias tangit his verbis. *Prædixerat*
Isaias cap. 7. Virginem parere Deum Cæli,
Regem terra, orbis Dominum, Reparato-
rem mundi, mortificatorem mortis, Red-
ditorem vita, perpetuitatis Authorem:
hoc quàm esset mundanis triste, terribile
Regibus, pavendum Judæis, ipse Domini-
cæ Nativitatis probavit eventus. Namq̃,
sibi natum Christum nunciantibus Magis
audivit Judæa, Herodes didicit, mox per-
dere Judæi, Herodes occidere molitus est
Christum, & dum successorem sibi timuit,
omnium perdere conati sunt Salvatorem:
Denique quia ipsum invenire nequiverunt,
delent patriam, lac miscent sanguini, co-
evos ejus parricidali furore collidunt, la-
mant innocentia socios, quia culpa parti-
cipes invenire non poterant quos punirent:
Et si jam nato Christo hæc faciunt, concepto
Christo tanta feritas quid fecisset? Hinc
est quod providetur Sponsus, providetur

maritalis species, ut celet miraculum, ut
tegar signum, ut velet Virginis partum, ut
crimini non det locum, ut furentis inse-
dias sic eludat: Christus quamvis morti
debitus, statim si fuisset ab utero extin-
ctus, mors præcept quod nostræ saluti ve-
nerat, abstulisset. Hæc D. Chrysologus.

SECTIO II.

Causa seu convenientia ejusdem
Matrimonii ex parte
Deiparæ.

PRima hujus sacri conjugii ex parte XVIII.
Christi convenientia fuit ipsius
honos, ne scilicet haberetur tunc ut
illegitimus: fuit etiam prima ex parte
Virginis Matris ejus. Si enim ipsa ex-
tra conjugium peperisset apud ignaros
mysterii, & perfidos Judæos, non vir-
go sed scortum habita fuisset. Quis
namque videns puellam gravidam
& non desponsatam, putaret virgi-
nem & non potius corruptam? Quis
puellæ adultæ dicenti se absque ul-
lius viri commercio concepisse & ute-
rum gestare, crederet? si filio Dei tot
miraculis inlyto, tantâ vitæ integrita-
te conspicuo, tam admirabili sapientiâ
& prudentiâ prædito, isti non peperce-
runt, cum modò voracem, modò vini
potatorem, modò peccatorum & Pu-
blicanorum amicum, modò Samarita-
notum & dæmonium habentem, modò
insanum, modò blasphemum, modò
populi subverforem, modò seditiosum
appellantes, quomodo puellæ matri
ejus sine viro gravidæ, pepercissent?
Fuit ergo, inquit D. Ambrosius lib. 2.
in Lucam, *desponsata Virgo ne temerata*
virginitatis adneretur infamiâ, cui gra-
vis alvus corruptela videretur insigne
præferre. Tolerabilius verò, inquit Divus
Bernardus homil. 2. super missus est,
atque honestius fuit putari ad tempus Chri-
stum de conjuge fuisse natum, quam de for-
nicatione.

Discant hinc virgines non solum ca-
stitati suæ consulere, sed & bonæ famæ,
nec putent se fecisse satis quod non ca-
dant in impuritatem carnis, nisi etiam
tollant causas & occasiones malæ suspi-
cionis: utrumque necessarium est veræ
XIX.
M m virginis,

virgini, conscientia, & fama: conscientia, sibi: fama, proximo. Hinc Divus Ambrosius loco mox citato: *Sciebat, inquit, teneram esse Virginis & lubricam famam pudoris: servatur itaque Sancte Maria sicut pudore integra, ita inviolabilis opinione virginitas: oportet enim Sanctos & ab iis bonum testimonium habere qui foris sunt, nec decuit sinistra virginibus opinione viventibus velamen excusationis relinquere, quod infamata Mater quoque Domini videretur.* Et D. Hieronymus in illud Itaiæ cap. 11. Egre dicitur virga de radice Jesse, & flos de radice eius ascendet: *Maria, inquit, virga est, flos Christus: at nunquam flos ascendit de virga foliis nuda, prius virga foliis adumbratur & honestatur, quam flos ascendat. Prius ergo Maria virgo erat honestanda, quam Christus nasceretur.* Adjicitque. *Ex quo colligere licebit quantâ observatione mulieres curare debeant, ut honorem ac bonam famam conferrent, ne aliquid occasionis dent, ut de eis verbum dicatur malum.*

XX. Placet iterum audire Divum Anselmum, si tamen Anselmus est in epist. ad Philipp. cap. 4. vers. 8. terentem vestigia D. Augustini lib. de Bono Viduit. cap. 22. ubi sic fatur. *Sanctorum conversatio etiam cauta debet esse, ne forte cum mala vita non sit per ascensionem, mala sit fama per negligentiam: nec audiendi sunt, qui quando reprehensi aliquâ negligentia sua, per quam fit, ut in malam veniant suspensionem, unde suam vitam longe abesse sciunt, dicunt sibi coram Deo sufficere conscientiam existimationem hominum non solum imprudenter, sed etiam crudeliter contemnentes, cum occidunt animas aliorum, sive blasphemantium Verbum Dei, quibus secundum suâ suspensionem, quasi turpis quæ casta est, displicet vita Sanctorum: sive etiam cum excusatione imitantium non quod vident, sed quod putant.* Proinde quisquis à criminibus flagitiorum atque facinorum vitam suam custodit, sibi benè facit, quisquis autem famam, & in alios misericors est: nobis enim necessaria est vita nostra, aliis fama nostra. Et utique etiam quod aliis ministramus misericorditer ad salutem, ad nostram quoque redundat utilitatem.

XXI. Dicescunt etiam omnes summam Dei nostri bonitatem quam imitari debent:

dum enim homo propter hominem fieri voluit, consuluit ut id fieret cum virgini honoris incolumitate, quare maluit filius Fabri reputari: quod sibi præjudicare videbatur, quàm Matrem suam infamiam pati, inquit supra hoc cap. num. 3. versus finem Albertus Magnus.

Cùm Alexander Magnus aliquando ad matrem suam Olympiam scriberet, legimus hunc sibi titulum arrogasse, *Alexander Iovis filius*, quem mater increpavit rescribens, quod ut se Jovis filium faceret, matrem suam faciebat adulteram. Non ita Christus Dominus, ut humilitatis, ita & charitatis exemplar: cum enim verè esset Filius Dei, voluit tamen filius Fabri haberi, ne Sanctissima Virgo Mater sua aliquam infamiam notam incurreret. Illud est Dei genium nihil velle ad honorem suum cum detrimento tertii, cum tamen de supremo quod ei in omnes creaturas cõpetit dominio, de omnibus & in omnibus pro suo nutu & arbitrio absolutissimè disponere possit. Quin potius licet se quoad affectum velit omnibus preferri tamen quoad effectum & opera desiderat primo proximo subveniri & satisfieri: hoc observat Lanuza tom. 2. homil. 23. §. 19. num. 58. & seqq. ex illâ Responzione quâ Dominus Phariseos retundit, quando associatis sibi Herodianis, eâ mente ut illum caperent in sermone, percunctati sunt an liceret tributum dare Casari an non? fuit autè hæc Christi responso: *Ostendite mihi Numisma census: quo exhibito, Cujus est, inquit, imago hæc & superscriptio? iisq; respondens, Casaris.* Intulit ille, *Reddite ergo quæ sunt Casaris Casari, & quæ sunt Dei, Deo:* sed nunquid Deus prior & prior Casare? quare ergo non dixit reddite quæ sunt Dei Deo, & Casari quæ sunt Casaris? hoc videbatur relictus ordo requirere: sed non ita Christus cœlestis magister: hæc responzione non Phariseis solum & Herodianis satisfacere voluit, sed etiam nos docere, non solum solvendum esse à nobis Deo, quod Deo; & Casari, quod Casari debemus; sed etiam eo ordine illis solvendum quo verba hæc proferuntur, & exteriora ista: id est primò Casari, secundò Deo: si enim primò Deo quæ sunt Dei reddiderimus, cum omnia ista

ista omnino, & quæcumque, sint Dei, quid restabit quod Cæsari, quod proximo reddamus? prorsus nihil: Vide pro hac doctrinâ D. Bernardum serm. 50. in Cantic. ubi de ordine charitatis ad illa verba: *Introduxit me Rex in celam vinariam & ordinavit in me charitatem*, Cantic. cap. i. vers. 4.

XXIII. Secunda convenientia hujus matrimonii ex parte Deiparæ, quam tamen Divus Thomas citatus primo loco ponit, est D. Hieronymi in illud Matth. cap. i. *Cum esset desponsata Mater IESU Maria Ioseph*. Eusebii Emisseni homil. in vigil. Nativ. Dom. & aliorum quam plurimorum, ne scilicet ipsa lapidaretur à Judæis. *Si virum non habuisset*, inquit Emissenus citatus, & *gravida videretur*, nulla ei excusatio subvenire posset, ut quasi adultera non lapidaretur. *Quis enim ei crederet de Spiritu sancto ejus uterum intumuisse? erat enim hoc inusitatum & sine exemplo.*

XXIV. Sed si Beata Virgo non fuisset desponsata, quare lapidata fuisset, cum hoc supplicium esset adulteratum? ubi enim tunc fuisset adulterium si non erat matrimonium? Respondet Divus Thomas loco citato ad 4. tripliciter, primò, quod iudicio adulteratum lapidabatur secundum legem non illa solùm quæ jam desponsata erat vel nupta, sed etiam illa, quæ in domo Patris custodiebatur ut virgo quandoque nuptura: unde dicitur Deuteronomii cap. 22. si non est in puella inventa virginitas, lapidibus obruent eam viri civitatis illius & morietur, quia fecit nefas in Israël ut fornicaretur in domo Patris sui: juxta quod cum dicitur ne virgo lapidaretur ut adultera, non erit intelligendum quod lapidanda fuisset propter adulterium existimatum, sed quod punienda esset eadem penâ adulteræ. Sed hæc Responsio mihi non satisfacit, nam primò, Beata Virgo non custodiebatur ut virgo in domo Patris cum ejus parentes tunc essent mortui. Secundò, Levitici cap. 21. prohibetur Sacerdoti ne ducat scortum, non ergo tunc puniebantur puellæ simpliciter corruptæ penâ mortis: & Exodi 22. vers. 16. & 17. statuitur quod si seduxerit quis virginem necdum desponsatam, dormieritq;

cum eâ, dotabit eam, & habebit eam uxorem: si Pater virginis dare noluerit, reddet pecuniam juxta modum dotis quam virgines accipere consueverunt. Ex quibus locis aliisque quam plurimis manifestè colligitur in antiquâ lege simplicem fornicationem non fuisse morte punitam.

In duobus tamen casibus fornicaria morte plecebatur. Primò, si commisit fornicationem dum jam desponsata erat, propter violatam fidem sponsalium: Secundò, quando fornicaria post fornicationem in domo Patris commissam, ubi æstimabatur virgo, pro virgine se vendicans nubebat si probabatur ante fuisse corruptam, propter imposturam marito factam. De hac loquitur locus Deuteronomii citatus à D. Thomâ in responsione: & propterea in hoc casu, ut & in adulterio, ad quod hic proximè accedebat & aliquo modo reducebatur, Deus dederat signum ad dignoscendam illam quæ fuisset corrupta, ut patet ex eodem Deuteronomii loco: cum ergo in Beatâ Virgine si desponsata non fuisset non hi duo casus, sed simplex tantùm fornicatio præsumi potuisset non veniebat lapidanda.

Respondet ibidem D. Thomas secundò, potest dici secundum quosdam quod Beata Virgo erat de stirpe Aaron: unde erat cognata Elizabeth ut dicitur Luc. cap. i. Virgo autem de genere Sacerdotali propter stuprum occidebatur: legitur enim Levitic. c. 21. Sacerdotis filia si deprehensa fuerit in stupro & violaverit nomen Patris sui flammis exuretur: sed hæc Levitici lege non comprehenditur nisi filia ex Patre Sacerdote immediatè genita; qualis non fuit Beata Virgo.

Respondet tertio, ibidem D. Thomas, ex mente quorundam, dictum D. Hieronymi *ne lapidaretur à Judæis*, referti ad lapidationem infamiae. Sed tunc hæc convenientia eadem est cum præcedente. Quare hæc dimissa ad tertiam progrediamur.

Quæ dicit ideo Deum voluisse hoc matrimonium, ut Virgo à D. Iosepho curaretur quemadmodum & filius ejus, eique ab eo de necessariis provideretur: quæ quidem ratio se tenet ex

M m 2

parte

XXV

XXVI

XXVII

XXVIII

parte Virginis : eguit namque Maria adhuc tenera stirpis Davidicæ virguncula cum prole tot miseris & persecutionibus obnoxia, curatore qui eam adjuvaret in istis, debuitque ei esse certo quodam modo ac necessario obstrictus, ut fuit D. Josephus ei matrimonio conjunctus.

XXIX. Hanc convenientiam eruo ex illis verbis Angeli ad D. Josephum Matth. cap. 2. *Accipe puerum & Matrem ejus, & fuge in Egyptum, &c.* & ex illis ibidem : *Accipe puerum & Matrem ejus & vade in terram Israel.* Ex quibus evidenter patet & Puerum & Matrem cœlitus fuisse curæ D. Josephi commissos : sed dicitur primò, ut accipiat puerum. deinde Matrem, triplici de causa : prima se tenente ex parte rerum commissarum. Secunda, ex parte Dei committentis ministerio istius Angeli. Tertia, ex parte Sancti Josephi commissarii. Ex parte rerum commissarum ut enim ait Albertus Magnus dicit puerum primo, *quia dignitatem habet per se, & prior debet esse in curâ & postea matrem, quia dignitas & cura Matris est propter puerum*, vel ut noster Imperfectus in Matth. Homil. 2. *Non propter matrem puer natus est, sed propter puerum Mater preparata est.* Ex parte Dei committentis, quia ab eo primariò electus, D. Josephus propter puerum ; secundariò propter Matrem : vide quæ dicturi sumus Tract. seq. cap. 10. Tandem ex parte D. Josephi commissarii, quia prima ipsius cura, amor, omniaque ipsius studia, cogitationes, sollicitudines, labores, cœlicam illam sibi commissam prolem respiciebant, propter quod Angelus ei eo modo loquebatur, quo ipse intus afficiebatur.

XXX. Sed quare tollenda Mater cum filio ? an fortè si inventus fuisset Christus etiam in eo casu Mater cum illo occidenda, ne fortè Christo sublato, alium fortè pareret, qui successurus esset loco Christi occisi in Regnum Davidis, & ex eo Herodem deturbaturus ? an Christum ob periculum ? Mariam ob confortium & individuum vitæ societatem ? hoc omninò certum : illud etiam probabilissimè.

XXXI. Tertia convenientia ut Matris dignitas humilitati societur, ut quantò

ipsa major est tantò se humiliet in omnibus, ut sit Mater Dei & uxor Fabri, hoc est summa simul & infima : summa dignitate, infima humilitate : sicque merita sua in immensum augeat, dum electa ad summum mundi fastigium, subditur tamen Fabro, atque ab ejus voluntate & nutibus tota dependet.

Dixit olim Plinius ad Trajanum Imperatorem & rectè, *Cui nihil ad augendum fastigium superest, hic adhuc uno modo crescere potest, si se submitat.* Ita crescere potuit, & certè etiam crevit Summa Mater mundi que Induperatrix Maria. Quid aliud illà quæ erat Dei Mater electa & effecta ? nihil : submitit illa se. Primò, dum ancillam se dixit. Secundò, dum Elisabethæ in puerperio ministravit. Tertiò, dum Josepho per omnia morem gessit ex animo : Quare assurrexit, & eò quidem altius quò se demisit profundius.

SECTIO III.

Causa seu convenientia hujus conjugii ex parte nostra.

CONVENIENS etiam fuit hoc matrimonium quoad nos ex multiplici capite, atque imprimis ut in illis factis conjugibus haberemus extremæ continentia exemplar absolutissimum, virginittatis nimirum etiam in ipso conjugio illibata : ut ab illis discant ii qui habent uxores, ut sint tanquam non habentes : quod licet sit maximè arduum, non tamen impossibile, ut patet in tot & tantis horum sequacibus, quos hic supra recensuimus cap. octavo per quatuor sectiones.

Secundò, voluit Christus Dominus dum homo fieri dignatus est propter homines, nasci ex virgine, ut virginittatem sibi acceptam esse demonstraret : voluit tamen esse desponsatam & conjugatam, ne videretur matrimonium averfatus : hancque ratione duplicem hæresim confutaret, illorum scilicet qui castitati bellum indicturi erant, & eorum qui damnaturi erant nuptias : hinc D. Basilius Magnus homil. de humanâ Christi generatione loquens de Deiparâ, reddensque rationem cur desponsata

desponsata fuerit, *Virgo erat & viro desponsata, & apta conjugali officio obeundo putata, ut & virginitas in honore ante omnia haberetur, & matrimonium non propterea improbaretur.*

XXXV. Tertiò, ut hinc disceremus homines non ex paupertate aut conditionis & exercitii vilitate metiri & spernere, quia sæpenumero contingit, quod qui viliores sunt coram hominibus, Deo prætiores existant & chariores: Ecce enim D. Ioseph, si eum humanis oculis inspiciamus, contemptibilis erat, faber erat, pauper erat: unde & per contemptum Christus dictus est à Judæis carnalibus Faber & Fabri filius: & tamen in oculis Dei quantus ille fuit, qui in Dei Patrem & Virginis Deiparæ conjugem eligi, & erigi meruit? sic sic ignobilia mundi & contemptibilia elegit Deus, & ea quæ non sunt, ut ea quæ sunt destrueret, ut non gloriatur omnis caro in conspectu ejus 1. Corinth. c. 1. Vide S. August. 1. de Opere Monach. tom. 3. cap. 13.

XXXVI. Quartò, potissimum conveniens fuit hoc matrimonium ad adstruendam in nobis fidem Dominicæ Incarnationis: Per hoc enim matrimonium Deus nobis in D. Iosepho providit primarium testem, omnique exceptione majorem, quod Christus ex Virgine natus est, permissusque est dubitare, ut in illius hæsitazione omnes postea in Ecclesiâ orituræ dubitationes, efficacissimè resolverentur: dum enim ille confirmatur, nos instruitur. Hinc D. Ambrosius in Lucam, quem sequitur D. Thomas citatus ait: *Locupletior testis pudoris maritus adhibetur, qui posset & dolere injuriam, & vindicare opprobrium, si non agnosceret Sacramentum.*

XXXVII. Divus verò Chrysostomus homil. 4. in cap. 1. ad illa verba: *Ioseph autem vir ejus cum esset justus, & nollet eam traducere, voluit occultè dimittere eam, ita loquitur, postquam dixit quia esset ex Spiritu Sancto, & absque ullâ mixtione sexuum: sermonem suum etiam aliunde confirmat: Ne enim aliquis dicere, & unde hoc potest esse manifestum? quis vidit? quis audivit aliquando tale aliquid contigisse? neque putares discipulum quasi gratificatum Magistro ista consingere: introducit Ioseph ex his quæ passus est fidem*

dictis per cuncta facientem, ut planè hinc dicere Evangelistilla videatur: si non credis mihi, & testimonium tibi fortè meum suspectum est: crede igitur vel marito: & post pauca, Propterea verò Evangelista dixit quid justo illi acciderit ante notitiam, ut nequaquam de his quæ post notitiam rei sunt facta dubitares. Et certè si Mariatalis fuisset, qualem illam suspicio fingeat, non modo publicari meruerat, verum etiam ex legis autoritate puniri.

Sed inter omnes eximiè ad hoc propositum eximius Divus Bernardus homil. 2. super missus est post med. *Cum esset Virgo electa, & ut ostensum est Virgo conceptura, Virgo paritura, mirum cur desponsata fuerit? nunquid vel hoc casu factum quis dixerit? non est casu factum quod rationalis causa commendat, causa valdè utilis & necessaria, & divini prorsus adinventione consilii digna Dicam quod mihi, imò quod ante me Patribus visum fuit. Illa utique fuit ratio desponsationis Maria, quæ & dubitationis Thomæ, &c. Sicut ergo Thomæ dubitando, palpando, cõstantissimus factus est Dominica Confessor Resurrectionis: ita & Ioseph Mariam sibi desponsando, ejusque conversationem in tempore custodia studiosius comprobando, factus est pudicitia fidelissimus testis. Pulchra utriusque rei convenientia, & dubitatio Thomæ, & desponsatio Maria. Poterant quidem similis erroris laqueum nobis injicere, fidei videlicet in illo, Castitatis in illa, veritatem in suspensionem adducere: sed valdè prudenter & piè factum est per contrarium, ut unde metuebatur suspicio, firma sit certitudo: nam & defili Resurrectione citius quidem ego, qui infirmus sum, crediderim Thomæ dubitanti & palpanti, quàm Cepha auarienti & credenti: & de Matris continentia facilius sponso ejus custodienti, & experienti, quàm ipsi quoque Virgini de solâ suâ conscientia se defendenti. Dic quæso quis eam videns gravidam non potius diceret corruptam quàm Virginem? Non autem decebat hoc dici de Matre Domini: Tolerabilius verò atque honestius fuit, putari ad tempus Christum de conjugio fuisse natum, quàm de fornicatione. Sed non poterat, inquires, Deus apertum aliquod ostendere signum? quo videlicet fieret, ut ejus nec ortus infamaretur, nec Mater*

criminetur? Poterat utique, sed non poterat latere demones quod scirent homines. oportebat autem à Principe mundi aliquamdiu calari divini Consilii Sacramentum: non quod Deus si palam opus suum facere vellet impediri posse ab ullo metueret: sed quia ipse, qui non solum potenter, sed etiam sapienter quaecumque voluit fecit: sicut in omnibus operibus suis quasdam rerum vel temporum congruentias, propter orationis pulchritudinem servare consuevit; ita in hoc quoque tam magnifico opere suo, nostra videlicet reparationis, non tantum potentiam suam, sed & prudentiam ostendere voluit. Et quamquam illud abter quomodo vellet, perficere potuisset, placuit ei tamen eo potius & modo & ordine hominem sibi reconciliare, quo non erat cecidisse: ut sicut Diabolus prius seduxit feminam, & postmodum virum per feminam vicit, ita prius à feminâ Virgine seduceatur, & post à viro Christo aperte debellaretur: quatenus malitia fraudi dum ars pietatis illuderet, ac maligni fortitudinem Christi virtus contereret, diabolo Deus & prudentior appareret & fortior. Ita quippe decuit incarnatam Sapientiam spiritualem vincere malitiam, quo non solum attingeret à fine usque ad finem fortiter, sed & disponderet omnia suaviter. Attingit autem à fine usque ad finem, idest à Cælo usque ad infernum, & ascendero, inquit, in Cælum tu illic es, si descendero in infernum ades. Utrouque verò fortiter quanso & de supernis expulit superbum, & apud inferos spoliavit avarum. Convenientis ergo erat ut suaviter quoque omnia, cælestia scilicet & terrena disponderet, quatenus & illic dejiciens inquietum, reliquos in pace firmaret: & hic debellaturus mundum, nobis prius sua humilitatis & mansuetudinis valde necessarium exemplum relinqueret, sicq; mirabili fieret moderamine sapientia ut & suis suavis & hostibus fortis appareret. Quid enim prodesset Diabolum à Deo vinci nobis manētibus superbis? necessario igitur desponsata & Maria Joseph, quando per hoc & à canibus sanctum absconditur, & à sponso virginitas comprobatur, & Virginis tam verecundia parcat, quam fame providetur. Quid sapientius? quid dignius divinâ providentiâ: uno tali consilio secretis cælestibus & admittitur restis, & excluditur hostis, & integra servatur fama Virginis Matrâ.

Alioquin quando pepercisset justus adultera? Hactenus D. Bernardus, quo quid eximius?

Sed quia Divus Bernardus in præ-tactis comparat desponsationem & dubium D. Josephi cum dubitatione D. Thomæ, differentiam tamen inter utrumque magnam observari cupio: Nam Thomas positivè discredidit, & cum incredulitate ac peccato, quem propterea Christum arguit dicendo, *Mitte manum tuam, &c. & noli esse incredulus sed fidelis.* D. Josephus autem tantum halitavit nesciens quam partem amplecti deberet, utpote cui eò usque mysterium necdum revelatum fuerat: sed tamen, modestiam & virtutem suæ conjugis expertam habebat, & idè Angelus cum consolatur dicens, Joseph fili David nolitremere accipere Mariam conjugem tuam, &c. Thomas postea credidit, sed cum vidit manifestè resuscitatum. Divus Josephus autem non vidit, nec potuit videre Christum, fuisse in utero conjugis de Spiritu Sancto conceptum, sed ad nudum Angeli asserentis verbum hætationem suam statim depoluit.

SECTIO IV.

Causæ seu convenientiæ hujus matrimonii ex parte Divi Josephi.

HÆ licet pauca sint non tamen parva, & quamvis solæ faciant directè ad intentum nostrum in hoc opere, ostendemus tamen ad harum calcem, nec in præcedentibus omnino à proposito nostro digressos fuisse. Igitur ad rem.

Primâ ex parte D. Josephi hujus matrimonii convenientia fuit, ad ostentionem & evidentiam meritum ejus. *Bona enim mulier,* inquit Sapiens Ecclesiast. cap. 26. vers. 3. *est in parte bonâ rimentium Deum, dabitur viro pro factis bonis.* In quem locum Palatio hujus libri Commentator insignis. Intellige, inquit Deum habere bona quædam quæ tamen ut plurimum nocent: alia bona quæ nocere & prodesse solent: alia bona quæ profunt non tamen

obsunt.

obstant. Partem illam honorum quæ prima est largitur malis pro merito eorum, juxta illud psalm. 72. *Verumtamen propter dolos posuisti eis: dejecisti eos dum alleverentur: & illud ibid. Ecce ipsi peccatores abundantes in seculo obtinuerunt divitias.* Partem alteram dat quibusdam bonis hominibus, qui cadere solent & surgere. Tertiã partem dat Prædestinatis seu constantibus in bono. In hac classe est mulier bona. *Est enim in parte timentium Deum, & eis datur pro factis bonis.* Ita ut mulier bona cadat sub meritum tanquam medium quod maximè adjuvat ad vitam æternam consequendam: ejus enim convictu, & conversatione optimã, vir & avocatur à malo, & promovetur ad bonum: quod cum ita sit, vide quanta oportuerit fuisse D. Josephi merita, ob quæ talis ei à Deo mulier data: ob merita enim ipsius eam ipsi datam colligo ex Luc. cap. 1. v. 26 ubi pro eo quod legimus in vulgatâ nostrâ, *Missus est Angelus Gabriel ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Joseph, Mariana ex Syriaco apud nostrum Sylveiram tom. 1. in Evang. lib. 1. cap. 5. vertit, ad Virginem venditam viro cui nomen erat Joseph:* quod utique significat illam meruisse, atque pro eâ habendâ pretium tradidisse: quod verò illud pretium? non utique aurum vel argentum, quod nihil æstimabitur in comparatione illius: sed merita grandia: & quanta Deus immortalis: illa esse oportuit, quibus talem ac tantam mulierem sibi comparare & mereri à Deo potuit?

XLII. Secunda, ut in particulari ex hoc Conjugio summa Divi Josephi puritas patefceret, constaretque eum fuisse omnium mortalium castissimũ. Quod vel ex hoc conjugio liquet manifestissimè, nec video quonam argumento hoc validiori id probari posset, quomodo enim Deus tantæ Virgini alium quàm virginem conjugere potuisset? Tero vestigia Divi Bernardini Senensis, qui ante me hoc argumentum preffit ferm. de Sancto Josepho tomo 3. ubi sic ille. *Quomodo potest mens discreta cogitare quod Spiritus sanctus tantâ unione (conjugii scilicet) uniret menti tantæ Virginis aliquam animam, nisi ei virtutum operatione simillimam? unde credo Joseph*

fuisse mundissimum in virginitate profundissimum in humilitate, ardentissimum in charitate, altissimum in contemplatione.

Tertia, ut in D. Josepho per Incarnationem Verbi Divini tantum elevaretur & dignificaretur purus homo de sexu virili, quantum elevari & dignificari potuit: ita enim videtur oportuisse, quandoquidem per eandem Incarnationem sexus fœmineus in Virgine elevabatur ad Matris Dei dignitatem quâ nulla major excogitari poterat. Vide à nobis dicta Parte 1. Tractatu 1. Proludio 5. Per hoc autem Conjugium hoc obrentum est: factus est enim per illud Divus Josephus ejusdem Verbi Divini Pater tam strictè, ut non poterit strictius, saltem attentâ Dei sapientiã. Vide quæ Tractatu sequenti de hâc materiã dicturi sumus. Undè consequenter quemadmodum de Deiparâ dicimus, eam propter Maternitatem omnibus Cœlitibus esse prelatam, ita Divum Josephum, ex eo quod Christi Pater est (quod est per hoc conjugium) omnes omninò sanctos, quanti quanti sint, in merito & gratiã quemadmodum & in dignitate, Maiã solâ exceptã, antecedere necessum est.

Quarta, ut sic elevatus, adhuc ex hoc conjugio meritum ejus accresceret: hinc enim factum ut non tantum ex Matris & Filii conversatione proficeret, sed etiam ut ex officio, quod ei per hoc conjugium obtigerat, Virginis & Christi Domini curam gerens, *eos paverit in innocentia cordis sui, & eos in intellectibus manuum suarum deduxerit, &c.* Ex quibus quantum hujus Sanctissimi Patriarchæ merita exereverint, quis vel cogitatione assequi, vel dignis possit sermonibus prosequi.

Ad hæc omnes aut ferè omnes aliæ convenientiæ in superioribus Sectionibus adductæ in eum etiam redundant: sub eo enim Christus Dominus legitimus habitus est, & Davidis ac Abrahamæ filius. Sub eo Mater famam conservavit, sub eo Divinus partus dæmonem latuit, per eum Herodis persecutionem effugit: sicque mysterium humanæ salutis congruo modo juxta divinæ Providentiæ dispositionem impletum est, quæ omnia quantum ad ejus gloriam conferant, quis non videt?

CAPUT

CAPUT XVII.

Cur ipsi hoc Matrimonium inierint?

I. **H**Æc Quæstio multum differt à præcedenti, quæ enim in præcedenti Capite ex Angelico Doctore Divo Thomâ 3. part. quæst. 29. art. 1. latè deduximus, cum additionibus nostris, rationes sunt sumptæ ex parte Dei & Divinæ Providentiæ, ob quas ipse specialiter hoc matrimonium ordinavit. Hic videndum ex parte B. Virginis & D. Iosephi quid ipsos ad hoc matrimonium incundum inclinaverit? Cùm enim Beata Virgo virginitatem vovisset, ut asserunt Sancti Patres, quod similiter fecisset Divum Iosephum docuimus supra: Nec ullus sit Catholicus qui neget eos saltem firmissimum habuisse propositum servandæ in conjugio virginitatis: Certum est non contraxisse matrimonium propter filiorum procreationem, qui solet esse velut proprius & intrinsecus matrimonii finis, quia fuisset contra votum: nec etiam potuerunt ad hoc contrahendum iis rationibus moveri, quæ ex parte Divinæ Providentiæ allatæ sunt Capite præcedenti, cùm illæ omnes Incarnationis mysterium respiciant, & futuram divinæ Proles conceptionem mirabilem, de quâ ipsi ante Gabrielis Annuntiationem nihil cogitare potuerunt.

II. Quod enim dicit Cedrenus in Compendio Histor. Mariam duodecimo ætatis suæ anno revelatione divinâ didicisse se futuram Matrem Dei & Hominis, omninò falsum est: cum evidenter repugnet iis quæ dicit D. Lucas de Angelicâ Annuntiatione. Turbatio enim Virginis, ejusque cogitatio qualis esset Angeli salutatio, ejusque interrogatio, quomodo istud fieri posset quod ei Angelus annunciabat? planè indicant eam prius fuisse tanti mysterii ignarâ, quod ei per Angelum nunciabatur, ut etiam omnes Patres interpretantur. Quare aliâ ex parte istorum factorum Conjugum ratio quærenda est, cum quâ rectè & sine peccato con-

trahere potuerint voto virginitatis obstricti.

Voluere nonnulli hos sacros Conjuges, ut erant divinæ legis observantissimi, ideò nupsisse ut obedirent legis præcepto, quod dicunt obligasse illo tempore viros & fœminas ad nubendum. Illud potrò præceptum probant ex illo Exodi cap. 23. vers. 26. *Non erit infœcunda nec sterilis in terra tua.* & ex illo Deuteronomii cap. 17. vers. 14. *Non erit apud te sterilis urriusq; sexus.* Hocque imprimis locum habebat in illis qui erant ex Tribu Regali Iuda, ex quâ futurus erat Messias, ut notavit D. Augustinus lib. 6. de Bono Conjugali, tandem ex illo Deuteron. cap. 25. *Male dictus qui non suscitaverit semen in Israel.*

Sed non est credibile tale præceptum à Deo positum fuisse, saltem quod obligaret omni tempore: In principio mundi quando propagandum genus humanum, vel post diluvium quando erat reparandum, videbatur præceptum generationi vacare, sed postmodum non: nec fuit sub lege Moyfi contra legem virginitatem servare, sed supra legem, ut docent SS. Patres & Theologi: unde illo tempore multi viri sanctissimi virginitatem coluerunt, quod non fecissent, si fuisset aliquod præceptum divinum quod illos ad generandum obligasset: Melchisedech etiam ante Moysen, & Josue Moyfi socium & successorem virgines fuisse scribit sanctissimus Martyr Ignatius epist. ad Philadelph. Eliam Prophetam Patrem nostrum: Sanctus Ambrosius lib. 1. de Virg. & alii: Elisæum & Jeremiam: Divus Hieronymus l. contra Jovinian. Danielem: D. Damascenus, lib. 4. de fide Orthodox. cap. 25. tres pueros Sidrach, Misach, & Abdenago, à Nabuchodonozor in in fornacem ardentem missos, idem ibidem. Essenos: Iosephus de antiquit. Judaicis lib. 2. cap. 8. & lib. 2. de bello Iudaico, & Plinius lib. 5. cap. 17. idemque dicendum de Sancto Domini Præcurfore Joanne Baptista.

Non ergo erat lege præceptum dare operam generationi, sed videbatur, quia sic judicabant ut plurimum Judæi carnales propter largas illas benedictiones